

СЕКЦІЯ 2. СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

Богородицька Г. Є.

кандидат економічних наук, доцент

Університету митної справи та фінансів

Кайстро К. О.

студентка

Університету митної справи та фінансів

м. Дніпро, Україна

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-273-2-2>

МІСЦЕ РИНКУ ПРАЦІ УКРАЇНИ НА СВІТОВОМУ РИНКУ ПРАЦІ

За різними джерелами, після 2014 року в Україні відбулося явне падіння ВВ та рівня доходів, що, враховуючи взаємозалежність економічного зростання та стану ринку праці, призвело до значних труднощів у структурі ресурсів і активність місцевої робочої сили. Джерелом цих труднощів виявився не тільки ціновий фактор, а й нецінові чинники, такі як незахищеність прав працівників, відсутність соціального захисту та соціального забезпечення, а також платіжні пробки на лінії роботодавець-працівник. Це змушувало багатьох українців інколи приймати драматичні рішення щодо економічної еміграції, переважно до країн Європейського Союзу, зокрема до Польщі. За різними оцінками, нині за кордоном працюють від 7 до 9 мільйонів громадян України, які роблять внесок у розвиток економік інших країн. Тим часом український ринок праці перебуває у дуже складній ситуації. На основі аналізу офіційних статистичних даних зроблено спробу охарактеризувати український ринок праці,

окреслити його основні детермінанти та визначити ставлення українців до змін на внутрішньому ринку праці. У 2010–2017 роках український ринок праці боровся з низкою несприятливих явищ, які значно посилювалися політичною кризою на зламі 2013–2014 років. Довгострокові негативні тенденції на ринку праці в Україні породжують економічні та соціальні проблеми, пов'язані з бідністю та безробіттям. Вони перешкоджають створенню умов для стабілізації та економічного зростання, поглиблення соціальної напруги в суспільстві. Розвиток економічних процесів і подій в Україні свідчить про необхідність посилення уваги до національного ринку праці, який є важливим елементом соціально-економічної системи країни. Передумови для проведення якісних змін в соціально-економічному напрямку є системний аналіз динаміки розвитку місцевого ринку праці, який допоможе сформулювати ефективний механізм використання людського потенціалу.

В Україні достатня кількість робочої сили в активному віці, які здатні приносити користь для економіки країни, тож одним зі шляхів поліпшення ситуації є необхідність створення додаткових робочих місць та оздоровлення економічної системи. За відсутності державної підтримки вирішити це питання буде неможливо, що, своєю чергою, буде призводити до вимушеної міграції трудового населення, а з ними й їхніх сімей. При цьому розвинуті європейські країни не досить активно приймають іммігрантів та не надають їм можливість активно працювати. Так, за умов інтеграції світових ринків розвинуті країни світу намагаються не залучати іммігрантів, а, навпаки, розміщувати свої виробництва в інших країнах. Українська економіка сильно постраждала від російської агресії. З моменту її початку, 24 лютого, понад 5,23 мільйона біженців втекли до сусідніх країн. Серед біженців переважно жінки, діти та особи старше 60 років. Із загальної кількості біженців приблизно 2,75 мільйона осіб працездатного віку. З них 43,5 відсотка, або 1,2 мільйона, раніше працювали та втратили або покинули роботу. У відповідь на цей збій Уряд України доклад значних зусиль для збереження працездатності національної системи соціального

захисту, гарантуючи виплату допомоги, у тому числі внутрішньо переміщеним особам, за допомогою використання цифрових технологій. Криза в Україні також може призвести до перебоїв у роботі в сусідніх країнах, головним чином в Угорщині, Молдові, Польщі, Румунії та Словаччині. Якщо військові дії продовжаться, українські біженці будуть змушені залишатися у вигнанні довше, створюючи додатковий тиск на ринок праці та системи соціального захисту в цих сусідніх державах і збільшуючи безробіття в багатьох із них [1].

Агресія в Україні також спричинила шок для світової економіки, ще більше ускладнивши вихід із кризи COVID-19. Це, ймовірно, вплине на зростання зайнятості та реальної заробітної плати та створить додатковий тиск на системи соціального захисту. У багатьох країнах з високим рівнем доходу, які нещодавно спостерігали ознаки більшого відновлення ринку праці, наслідки української кризи можуть погіршити умови на ринку праці та скасувати деякі з досягнень. Ситуація особливо важка в країнах з низьким і середнім рівнем доходу, багато з яких не змогли повністю оговтатися від наслідків кризи COVID-19.

Для пом'якшення впливу кризи на український ринок праці МОП рекомендує декілька негайних заходів, зокрема: сприяти ініціативам організацій роботодавців і працівників, щоб вони могли відігравати важливу роль у наданні гуманітарної підтримки та забезпеченні продовження роботи, де це можливо. Індивідуальні та колективні зусилля соціальних партнерів можуть позитивно сприяти згуртованості та сприяти інклюзивному економічному, соціальному та політичному розвитку; забезпечити цільову підтримку працевлаштування у відносно безпечних регіонах України, в тому числі, спираючись на продовження державної програми переміщення працівників і підприємств. Партнерства місцевої зайнятості (LEP), які підтримує МОП, можуть допомогти у створенні нових робочих місць; підтримати систему соціального захисту в Україні, щоб гарантувати, що вона продовжує виплачувати допомоги, в тому числі нещодавно встановлені грошові перекази, (колишнім і новим) бенефіціарам. Підготуйтеся

до стратегії постконфліктної реконструкції, яка заохочуватим створення гідних і продуктивних робочих місць через інвестиції, що інтенсивно створюють робочі місця.

Динаміка міжнародного ринку робочої сили має складний соціально-економічний характер, що визначається розвитком трудових ресурсів, національних ринків праці, процесами розподілу та перерозподілу робочої сили. Якщо наприкінці 80-х років чисельність зайнятої робочої сили у всьому світі становила майже 1 млрд. чол., то, за прогнозами ООН, на початок 2000 р. загальна чисельність потенційної робочої сили мала зрости на 400 млн. і скласти 1,4 млрд.чол. Важливою характеристикою міжнародного ринку праці є ступінь мобільності робочої сили. Рух трудових ресурсів набирає різних форм: природний, територіальний, галузевий, професійний, кваліфікаційний та соціальний. Найбільшу вагу має територіальний рух робочої сили, хоч у міру еволюції міжнародного ринку робочої сили посилюється значення й інших форм. Міжнародний ринок праці становить комплексне явище, пов'язане як з розвитком самої особистості людини, так і з підвищенням якості праці, зміною характеру робочої сили, формуванням її нових якостей. Для формування і функціонування міжнародного ринку праці потрібні певні стартові умови, зокрема високий рівень міждержавних господарських взаємоз'язків. На сучасному етапі постала низка нових факторів, що зумовлюють необхідність широкої участі всіх країн у світогосподарських процесах.

Нині жодна країна, навіть маючи багаті природні ресурси, розвинуту економіку, науку, кваліфіковані трудові ресурси і ємний внутрішній ринок, не може залишатися осторонь від потужних загальносвітових інтеграційних процесів, а також від безробіття. Безробіття в 19-ти країнах євросони в лютому знизилася з 6,9% до 6,8% місяцем раніше. Кількість безробітних у євросоні минулого місяця скоротилася на 181 тис. порівняно із січнем – до 11,155 млн осіб. Безробіття серед молоді (населення до 25 років) опустилося до 14% із 14,3%. Найвищий рівень безробіття серед найбільших країн євросони зафіксували Іспанія (12,6%) та Греція

(11,9%). В Італії безробіття становило 8,5%, у Франції 7,4%. Найнижчі показники безробіття відзначені у Німеччині (3,1%).

У ЄС безробіття у лютому опустилося до 6,2% з 6,3% у січні. Загалом у блоці зареєстровано 13,267 млн безробітних, що на 221 тис. осіб менше за січневий показник [2]. Зниження безробіття фіксується на тлі відновлення ринку праці і послаблень коронавірусних обмежень, незважаючи на проблеми, що зберігаються в ланцюжках поставок.

Література:

1. Базилевич В. Д. Макроекономіка : Підручник. Київ : Знання, 2005. 851 с.
2. Skills mismatch experimental indicators. Eurostat. Last access: 2017. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/skills/background/experimental-statistics>.